

Japonce. V bojih z generalom Rennenkampom so bili Japonci po številu slabše. Izgube Rusov so bile jako neznatne. Ugrabili so mnogo pušk ter ujeli več kot sto Japoncev, ki so bili slabo opravljeni; ter so trpeli vsled mraza. V zadnjih bojih so pustili Japonci proti svoji navadi na bojišču mnogo mrtvih. Ruska armada porabi na dan 220.000 pudov živil za armado in konje. V enem tednu bo reka Hum zamrznila ter bodo potem vozovi z živežem lahko vozili čez reko.

Na morju.

Rusija je sedaj sklenila, da se odpošlje še eno brodovje na bojišče. Nekateri žele, da bi se odposlal del črno morskoga brodovja, a zunanji minister noče, da bi se razvilo sedaj dardanelsko vprašanje. Najbrže bo pojačeno baltiško brodovje z dvema novima bojnim ladjama pod poveljstvom admirala Čuhunina ali generala Duba-ova. To brodovje, obstoječe iz 6 oklopnih, 6 križaric in 30 torpedovk, bo odšlo 8. ali 9. februarja 1905 proti Vzhodni Aziji. Torpedovke bodo najbrže odposlali po železnici v Vladivostok. Drugo baltiško brodovje se vsled tega ne bo nič mudilo.

Japonska je zopet izgubila eno ladjo. Dne 30. m. mes. je križarka »Saiyen« zadela ob rusko podmorsko mino in se potopila. Posrečilo se je rešiti samo del posadke. Križarka je z drugimi ladjami vred oblegala Port Artur.

Port Artur.

Vsi vojni veščaki, celo nemški in angleški, so mnenja, da vzetje 203 metrov griča ni toliko vredno, kakor vriskajo Japonci. Rusi so namreč vse višje griče utrdili z močnimi utrdbami. Na tem griču pa ni bilo nobene utrdbe, ampak samo začasno iz zemlje narejena zaseda. Gotovo bi bili Rusi grič bolj utrdili, če bi bil tolike važnosti, kakor pravijo Japonci. Tudi je neresnična vest, da bi bili Japonci že 2. t. mes. streljali s tega griča z velikimi, težkimi topovi, ko so se le tri dni prej vzeli grič. Tako hitro ne morejo spraviti težkih topov na grič. Ta 203 m grič je oddaljen od luke 7 km, to je več kakor pet četrti ure. In iz take daljave streljajo Japonci v luko, katere niti ne vidijo ne, ker so pred njim še višje utrdbe. Tudi jim ni mogoče videti ladij, na katere streljajo, še manj pa imena ladij. In vendar poročajo v svojih poročilih, da je ta in ta ladja zadeta, da ta in ta ladja že gori in da se je potopila. Nihče torej ne verjame tem poročilom in to tem bolj, ker so Japonci že večkrat poročali o istih ladjah, da so jih potopili. Vrhovni po-

oznanilih, da je na vse imetje trgovca Vesela razpisan konkurz.

Pri tej priči vstane, plača in hiti domu. Domu prišedši, pospravi urno v kovčeg potrebne stvari in se odpelje na kolodvor. Čez pol ure je bil na železnici.

Že se je mračilo, ko je dospel Anton na željeno mesto. Kako ga zaboli v srce, ko stopi pred Veselovo hišo in zagleda na zaprtih vratih in oknih prodajalnice sodnijski pečat. Ves razburjen pozvoni. Sluga odpre. »So li gospod doma?« vpraša nenuren. Ko mu sluga pritrdi, hiti po dobro mu znanih stopnicah in je v malo trenutkih pred sobo. Potrka in zajedno vstopi. Okrog mize so sedeli pri svetilki gospod Vesel, žena njegova in Milka, ki je bila med t m časom že dorastla gospodična lepe postave. Vsi so bili sila potrti.

Da je nenaden prihod Antonov vso nesrečno družino radostno vznemiril, se umeje. »Anton, Anton!« so klicali vsi v enem glasu in hiteli raz mizo podajati prišlecuro roko. Ko se je poleglo prvo veselje, odkril je Anton takoj Veselu namen svojega prihoda. Zdaj je še le zvedel, da je Vesel zgubil vse svoje imetje, ker je prišla tverška Mayer na kant in Vesel ni mogel plačati dolga.

»Zakaj vendar niste meni o tem sporočili?« reče Anton sočutno; »hvala Bogu, da

veljnik Kuropatkin sam upa, da Port Artur ne bo kmalu padel. Neki vojni dopisnik, ki je imel razgovor z generalom Kuropatkinom, poroča: Kuropatkin upa, da bo Port Artur vztrajal do prihoda baltiškega brodovja, na katero polaga velike nade.

Japonsko ljudstvo se punta.

Slednjč je tudi tako krotkemu in svoji vladi po pasje udanemu ljudstvu skipela kri, da se je uprlo proti nesrečni vojni, katere ugonobi najboljše sinove in požre milijarde državnega premoženja. Dokler so se Rusi umikali in dokler se je država lagala o vseh, ki jih doseže na bojišču z armado, tako dolgo je ljudstvo od navdušenja pijano vriskaje slavilo vlado. Zdaj pa, ko so se skazale vse te zmage prazne kot piškav oreh, ko po desetmesečnem bojevanju Japonska ni dosegla skoro ničesar, začelo je ljudstvo najprej očitati tem, ki so povzročili vojno. Ljudska nevolja je postajala vedno večja in zdaj mora domobranstvo ščititi železnico, ker hoče ljudstvo ustaviti vlake, ki vozijo vojake in streljivo. Na otoku Formozi je pa nastal splošen punt, tako da so morali dve brigadi poslati z bojišča, da naredijo mir. Brzkone so se prebivalci zaradi tega spuntali, ker je država zastavila svoje velike kafrine rudnike na tem otoku, ko je jemala predzadnjič posojilo.

Državni zbor.

Dunaj, 12. decemb. 1904.

Državni zbor se je odgodil.

Zadnje dni so kazala neka znamenja, da se utegnejo razmere v zbornici zboljšati. Slišalo se je, da bodo Poljaki vložili predlog, naj se na Moravskem ustanovi dva vseučilišča: nemško in češko, a da bo dr. Körber podal v zbornici izjavo, vsled katere se zagotovi Čehom notranji uradni jezik češki. S tem bi bili Čehi in skoro gotovo z njimi zvezani Jugoslovani odstopili od nadaljne obstrukcije. Zgodilo se pa ni ne eno ne drugo. A vkljub temu bi bil državni zbor zboroval še dalje. Da je prenehal nenadoma, to so zakrivilo prijatelji Körberjevi, tiste nemške stranke, katere so bile vedno v najtesnejši zvezi z ministrskim predsednikom.

»Slov. Gosp.« je povedal že zadnjič, da je zahtevala vlada od zbornice dovoljenje, da sme na posodo vzeti 69 milijonov kron. 15 in pol milijonov je nameravala razdeliti med tiste, ki so bili v tem letu poškodovani po vremenskih uimah, osebito za nakup krme, 53 in pol milijonov pa v ta namen, da se nap lajjo državne blagajnice, ki so se spraz-

sem zvedel o nesreči po drugi poti. Bodite mirni, toliko že imam, da poravnam ta dolg in mi bo še ostalo za potrebo. Saj sem vaš stari dolžnik, brez vaše dobrote bi nikdar ne bil postal to, kar sem.«

Te besede hvaležnosti svojega rejenca so Vesela ganile tako, da ni mogel nič odgovoriti. Molče je objel mladega gospoda in se zjokal.

Anton je rešil Vesela, in namesto razprodaje se je vršil v Veselovi družini kmalu na to veselje g dek: Slikar Varl in Veselova Milka sta se poročila.

Smešnica.

Nek angleški bogataš, ki je pa malo chrajtal sedanjo odgojo gospodskih žensk, je svojemu sinu večkrat rekel: »Če se boš ženil, ne jemlji take gospodičine, ki se samo lišpa, nič ne dela, pa se čez metlo pade, če jo pred njo položiš.« Sin si je ta nauk k srcu vzela, in ko je bilo enkrat veliko gospode povabljen v grad, jim je pred odhodom metlo položil v lopi počez. Vse gospodičine so čez metlo stopile, nekatere so se celo nad njo spodteknile. Samo ena se je toliko ponižala, da se je do metle pripognila, jo vzdignila in jo v kot postavila. To je res za ženo vzela in dobil je prav pridno gospodinjno.

nile zadnja leta vsled izvanrednih plačil. Vse stranke državnega zbora so bile za to, da se vladi dovoli pravica, na posodo vzeti 15 in pol milijona kron v pomoč poškodovancem; da, Čehi in Jugoslovani so zahtevali še celo 4 in pol milijona več, naj se popravijo nekatere struge pri vodah. A razven Poljakov in ustavovernih veleposestnikov ni bilo nikogar, ki bi bil vladi dovolil nadaljno posojilo za 53 in pol milijona kron. Vse stranke, Čehi in Jugoslovani, so odstopile od obstrukcije, da se vrši obravnava radi 15 in pol milijona na korist poškodovancem. Ta predlog se je izročil najprej odseku za vremenske nezgode; a iz tega odseka je prišel predlog v proračunski odsek, ki šteje 48 udov. V tem odseku ni bilo ugovora proti temu, da sme vlada na posodo vzeti 15 in pol mil. kron. A vlada ni bila s tem zadovoljna. Dr. Körber kakor finančni minister sta zahtevala, da se mora dovoliti vseh 69 milijonov. V petek, dne 10. dec. zvečer, se je vršilo glasovanje v proračunskem odseku. 29 članov je glasovalo proti 69 milijonom, a 14 za. Vladni predlog se je torej odklonil. Dr. Körber je vstal in izjavil, da bo vlada takoj storila potrebne sklepe. Še tisto noč je naznanil dr. Körber predsednikoma gosposke in poslanske zbornice, da prenehajo vsled cesarjevega odloka seje državnega zbora. Nekaj ur poprej je namreč grof Vetter, predsednik poslanske zbornice, napovedal prihodnjo sejo za 13 dan decembra.

Kaj namerava storiti vlada?

Proti vladi so glasovali Čehi, Hrvati, Slovenci, nemški narodnjaki, nemški naprednjaki, krščanski socialci, vsenemci, socialni demokrati in eden nemški katoličan; za vlado Poljaki, ustavoverni Nemci in eden nemški katoličan. Zakaj so dozdejšnji vladni zavezniki, nemški narodnjaki in naprednjaki, glasovali proti vladi, še ni prav jasno. Verjetno je, da gledajo pisano dr. Körberja radi tega, ker ni na enkrat, ko so Nemci to zahtevali, iz toomosta prestavil laške pravne visoke šole in ker je imenovan za Češko minister dr. Randa brez dovoljenja Körberjevega. A vprašanje nastane, kaj bo vlada sedaj storila? Ali bo cesarju podala ostavko, to je, bo ministrstvo odstopilo? Težko. Körber vživa cesarjevo zaupanje bolje kakor kateri koli minister pred njim. Vsaj je imel v petek zvečer dr. Körber že v žepu cesarjev odlok, s katerim je smel državni zbor odgoditi v imenu cesarja, kakor je hotel. Ali bo Körber razpustil državni zbor? Tudi težko. Dr. Körber dobro ve, da tudi z novimi volitvami si ne pridobi večine. Zraven se je pa Poljski klub izrazil precej po odgoditvi državnega zbora, da ni umestno, razpuščati parlamenta. Körber je hotel nekoliko postrašiti svoje prijatelje, nemške poslance, ker so se mu kazali nekoliko nepokorne. Zdaj bo imel nekaj tednov časa, da se z njimi in znabiti še z drugimi strankami pogaja. Po novem letu skliče zopet državni zbor; takrat se mu vtagne posrečiti to, kar se mu je odbilo zdaj. Iz povedanega sledi, da neprijetne brce ni dobilo ministrstvo samo le od Slovanov, ampak tudi od večine Nemcev. Skoraj gotovo se bo državni proračun za l. 1905 napravil zopet na podlagi § 14.

Politični ogled.

Zakonski načrt o delavskem zavarovanju. Kakor se poroča iz državnega zbora je vlada predložila v petek zbornici načrt o delavsko-zavarovalni preosnovi. Vladna predloga obsega le načela, po katerih se namerava preosnovati delavsko zavarovanje. Pravi zakonski načrt bo predložen, ko ga odobre razna zastopstva. Vlada namerava uvesti za starost in za onemogle zavarovanje, a obenem temeljito preosnovati sedanjo delavsko-zavarovalno zakonodajo. Največje nalogo bodo imele bojniške blagajne, ker bo na tej podlagi izpremenjeno, oziroma usta-